

2. KEMIJSKO RAVNOTEŽJE

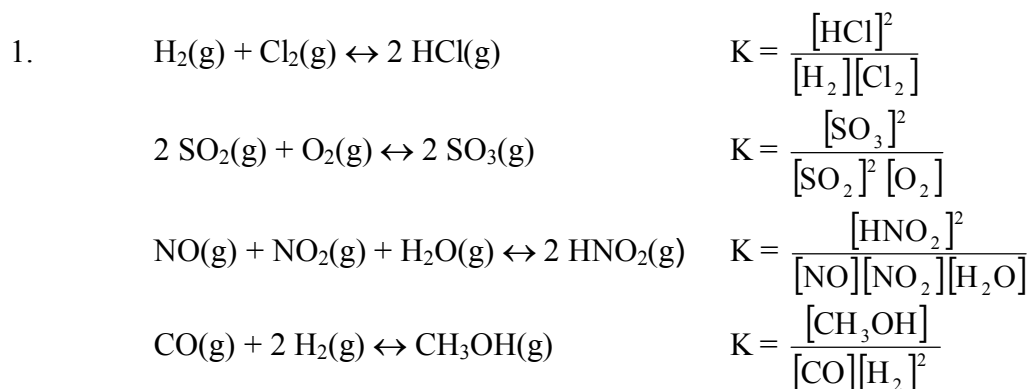
2.1 Kaj je dinamično ravnotežje

- Voda je pri sobni temperaturi v tekočem in plinastem stanju.
  - V odprti posodi voda počasi izhlapeva.
  - V zaprti posodi je dinamično ravnotežje.
- Ko iz morske vode izhlapi dovolj vode.
  - nasičena raztopina
  - Iz raztopine se izloči še nekaj soli.
  - Pri konstantni temperaturi se v enakem časovnem intervalu enaka množina soli izloči, oziroma raztopi. Tako ostaja koncentracija nasičene raztopine ves čas enaka.
  - Nekaj trdne soli se raztopi, da spet nastane nasičena raztopina soli pri določeni temperaturi. V nasičeni raztopini sta raztopina in trdna sol v ravnotežju (glej odgovor č).
- Primeri dinamičnih ravnotežij v naravi:
Izparevanje in kondenzacija vode.
Ogljikov dioksid v ozračju in raztopljen v kopenskih vodah in oceanih. Mrtvo morje lahko primerjamo s solinami ali nasičeno raztopino.

2.2. Obojesmernost ali reverzibilnost reakcije

- $\text{H}_2(\text{g}) + \text{I}_2(\text{g}) \leftrightarrow 2\text{HI}(\text{g})$
  - $\leftrightarrow$
  - Reakcijski zmesi bosta vijolično obarvani.
  - Intenzivnost vijolične barve bo v obeh posodah enaka.
  - Reakcija je obojesmerna. Zato je vseeno ali imamo na začetku v posodi 1 mol H_2 in 1 mol I_2 ali 2 mol HI. Ko se vzpostavi ravnotežje pri 300 °C, bodo v obeh posodah enake koncentracije vodika, joda in vodikovega jodida.
  - 1,57 mol HI, 0,215 mol H_2 ali I_2
    - 0,314 mol L^{-1} HI, 0,043 mol L^{-1} H_2 ali I_2

2.3. Zakon o vplivu koncentracij. Konstanta ravnotežja

- Ne. Vrednost konstante ravnotežja za neko reakcijo je odvisna od temperature.

3. a) ne
 b) Ker so začetne koncentracije plinov različne, bodo tudi koncentracije teh plinov v ravnotežju različne. V tretji posodi se ne more vzpostaviti ravnotežje, saj sta v njej samo ogljikov oksid in vodik.
 c) $K = \frac{[\text{CO}_2][\text{H}_2]}{[\text{CO}][\text{H}_2\text{O}]}$
 č) Konstanta ravnotežja je za določeno reakcijo odvisna samo od temperature.
4. $K = 2,23$ pri $T = 1400 \text{ }^\circ\text{C}$

2.4 Kako lahko vplivamo na ravnotežje kemijske reakcije

1. Koncentracija metanola se:
 a) poveča
 b) zmanjša
 c) poveča
 č) zmanjša
 d) ne spremeni
2. Ravnotežje reakcije se premakne
 a) v levo
 b) v levo
 c) v levo
 č) v desno

Utrdimo

1. B
2. Ne. Radioaktiven bo tudi ogljikov dioksid, ker so plini v ravnotežju. Ravnotežje je dinamično. Pri tem reakcija med plini poteka v obeh smereh enako hitro in po določenem času bo radioaktiven ogljik tudi v ogljikovem dioksidu.
- *3. a) 0,25 mol HI
 b) 0,125 mol H₂, 0,125 mol I₂
 c) 0,38 mol L⁻¹ HI, 0,063 mol L⁻¹ H₂, 0,063 mol L⁻¹ I₂
- *4. a) 0,417 mol NO₂
 b) 0,209 mol N₂O₄
 c) 0,017 mol L⁻¹ NO₂, 0,042 mol L⁻¹ N₂O₄
 č) 0,250 mol N₂O₄
- *5. a) 0,1 mol Cl₂
 b) 0,1 mol L⁻¹ PCl₅, 0,05 mol L⁻¹ PCl₃, 0,05 mol L⁻¹ Cl₂
- *6. 0,13 mol N₂O₄
- *7. a) 0,04 mol NO, 0,02 mol Cl₂
 b) 0,48 mol L⁻¹ NOCl, 0,02 mol L⁻¹ NO, 0,01 mol L⁻¹ Cl₂

8. Preden rešuješ nalogo preberi poglavje 2.3.
9. Preden rešuješ nalogo preberi poglavje 2.3.
10. Preden rešuješ nalogo preberi poglavje 2.3.
11. $K = 0,04$
12. a) $0,020 \text{ mol L}^{-1} \text{ PCl}_3$, $0,020 \text{ mol L}^{-1} \text{ Cl}_2$, $0,0096 \text{ mol L}^{-1} \text{ PCl}_5$
b) $K = 0,042$
13. a) $0,058 \text{ mol L}^{-1}$, $0,12 \text{ mol L}^{-1}$, $0,018 \text{ mol L}^{-1}$
b) 1,6
14. $0,0060 \text{ mol L}^{-1}$
- *15. a) $8,04 \text{ mol H}_2$, $3,96 \text{ mol H}_2\text{O}$, $9,16 \text{ mol CO}$
b) $0,502 \text{ mol L}^{-1} \text{ CO}_2$, $0,402 \text{ mol L}^{-1} \text{ H}_2$, $0,198 \text{ mol L}^{-1} \text{ H}_2\text{O}$, $0,458 \text{ mol L}^{-1} \text{ CO}$
c) 2,23
16.
$$K = \frac{[\text{H}_2] \times [\text{A}_2]}{[\text{HA}]^2} = 2$$

a) III
b) V posodi I v desno, v smer produktov H_2 in A_2 . V posodi II v levo, v smer reaktanta HA.
17. $0,00964 \text{ mol}$
18. $[\text{CH}_4] = 0,059 \text{ mol L}^{-1}$, $n(\text{CH}_4) = 0,59 \text{ mol}$
19. Pomagaj si z rešenimi primeri v poglavju 2.4.
20. a) povečamo tlak
b) zmanjšamo tlak
c) zmanjšamo tlak
č) zmanjšamo tlak
d) povečamo tlak
21. a) V desno, v smer produkta AB(g) .
b) III
22. Pri nižji temperaturi.
23. Pri višji temperaturi.
24. I

25. Koncentracija diduškovega tetraoksida se:
- a) poveča
  - b) poveča
  - c) poveča
26. Pomagaj si z rešenimi primeri v poglavju 2.4.
27. Pomagaj si z rešenimi primeri v poglavju 2.4.
28. Pomagaj si z rešenimi primeri v poglavju 2.4.